

METODIKA

pro jednotný postup autorizovaných osob při posuzování shody
speciálně navrhovaných vybraných zařízení podle vyhlášky č. 309/2005 Sb.

uvádí

Doporučené postupy

pro uplatnění požadavků závazných předpisů platných pro jadernou energetiku
se zohledněním odpovídajících pravidel platných v rámci EU
pro výrobu, zkoušení a posuzování shody
jiných stanovených výrobků podle zákona 22/97 Sb.

OBSAH

I. Úvod	Strana	2
II. Oblast použití		3
III. Statut Metodiky		3
IV. Definice a zkratky		4
V. Skupiny doporučených postupů		
01. Oblast působnosti Vyhlášky a výjimky		
02. Klasifikace a bezpečnostní třídy		
03. Sestavy		
04. Postupy posuzování shody		
05. Interpretace základních požadavků na návrh		
06. Interpretace základních požadavků na výrobu		
07. Interpretace základních požadavků na materiály		
08. Interpretace ostatních základních požadavků		
09. Různé / Provoz		
10. Otázky obecné povahy		

I. Úvod

Tato metodika jednotného postupu autorizovaných osob (dále jen Metodika) stanovuje **doporučené postupy** dotčených subjektů (výrobců, dovozců, provozovatelů a autorizovaných osob) při posuzování shody speciálně navrhovaných vybraných zařízení (dále jen VZSN) podle vyhlášky č.309/2005 Sb. ze dne 22. července 2005 (dále jen Vyhláška). Uvedená vyhláška stanovuje spolu se souvisejícími právními předpisy povinnosti pro výše uvedené dotčené subjekty a upřesňuje základní podmínky pro:

- a) způsob určení VZSN pro jaderná zařízení
- b) stanovení technických požadavků bezpečnosti vybraných zařízení při výrobě a za provozu
- c) uplatňování postupů posuzování shody s technickými požadavky uplatňovanými na VZSN pro jaderná zařízení
- d) způsoby zajištění technické bezpečnosti vybraných zařízení v provozu.

Problematika stanovení seznamu vybraných zařízení – ad a) - je řešena dostatečně v §§ 3 a 7 Vyhlášky a není předmětem této Metodiky. Ostatní oblasti působnosti Vyhlášky – ad b), c) a d) – jsou předmětem této Metodiky a jsou rozpracovány formou doporučení k řešení různých situací při návrhu, výrobě, dovozu, zkoušení, posuzování shody a při provozu VZSN.

Podmínky pro zajištění technické bezpečnosti vybraných zařízení podle Vyhlášky jsou v mnohém podobné podmínkám zabezpečení technické bezpečnosti stanovených výrobků podle zákona č. 22/97 Sb.

VZSN jsou prakticky stejným zařízením jako jsou zařízení pracující v klasických (nejaderných) podmínkách provozu o stejných parametrech. U VZSN je však navíc vyžadováno posouzení nebezpečí s vlivem na jadernou **bezpečnost** a radiační **ochranu**, a to ve vztahu na související provozní soubory – ve vztahu na celkový projekt jaderného zařízení.

Z tohoto důvodu bylo možné, při zpracování Metodiky, využít jako základ též některých výkladů a pravidel pro aplikaci směrnice 97/23/ES (dále PED) a rozšířit tyto výklady a postupy o dodatečná hlediska plynoucí ze zvýšených požadavků na bezpečnost VZSN. Tento postup je vhodný také proto, že pravidla a postupy podle PED mají mnozí výrobci „klasických zařízení“ v rámci celé EU již zažity a je tedy nanejvýš efektivní dopracovat tato pravidla a zásady tak, aby splňovaly i vyšší požadavky na zabezpečení technické bezpečnosti VZSN.

Metodika je proto zpracována s ohledem na požadavky, pravidla a zásady, které jsou vyžadovány a uplatňovány jak ve specifických předpisech platných pro jadernou energetiku, tak i podle vhodných a odpovídajících pravidel platných v rámci EU pro výrobu, zkoušení a posuzování shody jiných stanovených výrobků podle zákona č. 22/97 Sb.

Při zpracování Metodiky bylo přihlíženo především k následujícím předpisům a dokumentům:

- zákon č. 18/1997 Sb., Atomový zákon v platném znění – konkrétně §§ 4a, 4b
- vyhláška č. 132/2008 Sb. a její přílohy
- zákon č. 22/1997 Sb., v platném znění – konkrétně § 12
- výklady pravidel pro aplikaci směrnice 97/23/ES (PED)

V této souvislosti bylo přihlíženo též k materiálům MAAE:

- Safety Series 50-C-Q /SG –Q Kód a bezpečnostní pokyny Q1 až Q 14
- revize Safety Series 50-C-Q /SG –Q : IAEA SAFETY STANDARDS for protecting people and the environment - The Management System for Facilities and Activities, SAFETY REQUIREMENTS No. GS-R-3 (tento dokument původní Safety Series 50-C-Q /SG –Q nahrazuje !!!).

Poznámka: zásady uvedené v dokumentech MAAE jsou zahrnuty ve Vyhlášce a souvisejících vyhláškách (132/2008 Sb., 195/99 Sb. a 106/98 Sb.) Zásady týkající se využívání systému jakosti při posuzování shody budou předmětem kapitoly 04 této metodiky.

Cílem vydání této Metodiky je sjednotit zásady, přístupy a postupy zúčastněných stran (výrobců, dovozců, provozovatelů - včetně autorizovaných osob) tak, aby činnosti spojené s návrhem, výrobou, dovozem, zkoušením, montáží a provozem VZSN pro jaderná zařízení zaručovaly, v rámci posuzování shody, dostatečné průkazy o shodě s technickými požadavky Vyhlášky.

II. Oblast použití

Tato Metodika se vztahuje na VZSN pro jaderná zařízení (VZSN) podle Vyhlášky § 3 odst. 1 písmena a), b), c), d), e) a f).

Metodika je zpracována do 10-ti oblastí podle charakteristických skupin otázek, které se vyskytují při návrhu, výrobě, zkoušení, dovozu, posuzování shody a provozu VZSN. Členění těchto oblastí je převzato z pravidel pro aplikaci směrnice 97/23/ES – Tlaková zařízení – a následující:

01. Oblast působnosti Vyhlášky a výjimky
02. Klasifikace a bezpečnostní třídy
03. Sestavy
04. Postupy posuzování shody
05. Interpretace základních požadavků na návrh
06. Interpretace základních požadavků na výrobu
07. Interpretace základních požadavků na materiály
08. Interpretace ostatních základních požadavků
09. Různé
10. Otázky obecné povahy

Každá oblast obsahuje svůj soubor postupně číslovaných doporučených postupů. Doporučené postupy jsou pak označovány takto:

DP xx / yy

kde značí:

- DP** - doporučený postup
- xx** - číslo oblasti řešených otázek (1 – 10)
- yy** - pořadové číslo doporučeného postupu

III. Statut metodiky

Metodika není právně závazným výkladem Vyhlášky. Právně závazným dokumentem zůstává text Vyhlášky. Metodika však představuje podklad pro zajištění jednotného provádění činností podle této Vyhlášky.

Metodika je považována za stále se vyvíjející dokument, který je doplňován nebo upravován podle vývoje situace v oblasti posuzování shody VZSN a podle potřeb všech zúčastněných stran.

Otázky, které mají být řešeny v rámci DP může klást každý subjekt zúčastněný na navrhování, výrobě, montáži, posuzování shody nebo provozu VZSN. Otázky je nutné předat vždy písemnou formou autorizované osobě provádějící koordinaci této Metodiky.

Koordinující AO provede posouzení, zda je položená otázka relevantní k problematice Vyhlášky a zda již není řešena některým dříve vydaným Doporučeným postupem. Není-li otázka relevantní, oznámí koordinující AO tuto skutečnost spolu se zdůvodněním subjektu, který otázku položil. Je-li otázka relevantní, zpracuje (nebo nechá zpracovat) koordinující AO odpověď formulovanou jako návrh Doporučeného postupu a zařadí jej do příslušné oblasti postupů.

Doporučené postupy jsou vždy projednány na společném jednání autorizovaných osob za účasti úředních orgánů (SÚJB a ÚNMZ). V případě, že je nutné projednat určitý DP urychleně (mimo termín jednání koordinační komise AO), je příslušný DP projednán s účastníky komise korespondenčně (do termínu 30 dní).

Souhlasné stanovisko k vydání DP zajišťuje SÚJB. V Metodice uvedené DP jsou pak považovány za standardní přístupy pro posuzování shody VZSN podle požadavků Vyhlášky.

Nově přijaté doporučené postupy jsou pak doplňovány do aktuálního stavu Metodiky. Způsob vydání Metodiky stanoví ÚNMZ, SÚJB a koordinující AO 248 TÜV NORD Czech, s.r.o.

IV. Definice a zkratky

Základní pojmy jsou uvedeny v § 2 Vyhlášky. Mimo to se následujícími pojmy rozumí.

Provozovatel (držitel povolení) – právnická osoba s povolením pro využívání jaderné energie a ionizujícího záření podle § 9 Atomového zákona

Výrobce VZSN – právnická osoba, která:

- a) prokázala držiteli povolení svoji způsobilost k realizaci dodávky VZSN podle podmínek § 7 odst. (3) vyhlášky č. 132/2008 Sb. a byla držitelem povolení pověřena realizací dodávky VZSN
- b) prokázala AO plnění podmínek vyhlášky č. 309/2005 Sb. pro konkrétní realizovanou dodávku VZSN

Dovozece – právnická osoba, která prokázala držiteli povolení svoji způsobilost k realizaci dovozu VZSN a která z pověření držitele povolení realizuje dovoz VZSN v souladu s podmínkami Vyhlášky a v souladu s § 4a Atomového zákona

Jednotky tlaku – pro účely těchto DP jsou uváděny jednotky tlaku **Pa** nebo **bar** ve vzájemném převodním vztahu **1 bar = 100 Pa**

Poznámky k 1. vydání, revizi č.1 (10/2008) Metodiky:

- V prvním vydání Metodiky (revize 0) byly v poznámkách u jednotlivých DP uváděny pro srovnání též texty pravidel pro aplikaci směrnice PED. Z této revize č. 1 byly již tyto texty vypuštěny. Jsou ponechány pouze odkazy na příslušná čísla pravidel PED. Protože se jedná o zcela formální změnu (založenou pouze na vypuštění textu pravidla PED) nebyl v tomto případě změněn revizní stav DP, kterých se tato formální změna týkala (zůstalo označení R0).
- Změna označení revizního stavu R1 se týká pouze těch DP, u kterých došlo ke změnám (přepřacování) původního textu otázky nebo odpovědi.
- V této revizi č. 1 Metodiky jsou v také doplněny nové DP (DP01/19 a DP01/20), které jsou uvedeny poprvé a mají proto označení R0.